

40 Jaar geleden gebeurde de moord op

ROSA LUXEMBURG en KARL LIEBKNECHT

In de nacht van 15 op 16 Januari 1919 werden Rosa Luxemburg en Karl Liebknecht op wreedaardige wijze door een horde Duitse officieren te Berlijn vermoord. Om de sporen van het misdrijf te doen verdwijnen, werd het lijk van Rosa Luxemburg in een kanaal geworpen. Het kan niet worden ontkend dat de evolutie van de Duitse arbeidersbeweging tussen de beide wereldoorlogen door die moord sterk beïnvloed werd. Ebert en Noske, de verantwoordelijke leiders van de sociaal-democratische meerderheid in 1919, konden niet loochenen dat zij op de horden beroep gedaan hadden om de opstand van de pas opgerichte communistische partij te smoren. De onmiddellijke of latere gevolgen van hun beslissing hadden zij niet voorzien.

In de tragiek die Rosa Luxemburg en Karl Liebknecht gekend hebben, vermengen zich de schuld en het lot.

TUSSEN RUSLAND EN DUITSLAND

Van in haar prille jeugd, behoorde Rosa Luxemburg tot de radicale vleugel van de sociaal - democratie. In 1870 te Zamosc, in Russisch Polen, geboren als dochter van een welgestelde Joodse koopman, trad zij als jong meisje zo nauw tot de revolutionaire beweging toe, dat zij als negentienjarige naar het buitenland moest vluchten. Door een schijnhuwelijk verwierf zij de Duitse nationaliteit. In Duitsland wierp zij zich onmiddellijk in de strijd voor het revisionisme, aan de zijde van Karl Kautsky tegen Bernstein.

Haar radicalisme maakte haar nochtans niet blind voor de gedachten gang, die toenmaals in de Russische sociaal-democratie tot uiting kwam. Vroeger dan de meeste anderen, begreep zij het gevaar van de Leninistische verzuuchting, van de partij een sterk gedisciplineerde organisatie van beroeps-

Karl Liebknecht (A.)

een beslissende invloed ondergaan door de Russische revolutie van 1905. Hij behoorde tot de eerste socialistische afgevaardigden in de Pruisische Landdag en stond in de strijd om de verbetering van het kiesrecht aan de zijde van Rosa Luxemburg.

De beslissende wending in zijn leven kwam op 4 Augustus 1914, de dag waarop de socialistische fractie in de Rijksdag besloot de militaire kredieten te stemmen. Hij was een van de weinigen die hun stem weigerden. Voortaan voerde hij een gemeenschappelijke strijd met Rosa Luxemburg. Beiden deelden met Lenin de overtuiging dat de oorlog aan alle zijden een imperialistisch verschijnsel was, en dat de arbeidersklas tot plicht had overal de eigen regeringen te bekampen om de wereldrevolutie tot stand te brengen. Rosa Luxemburg en Karl Liebknecht begroetten niet alleen de Maartrevolutie van 1917 in Rusland, doch ook de machtsovername door Lenin in October. Rosa Luxemburg was er van overtuigd dat men aan de vooravond van de wereldrevolutie stond, doch zij was anderdeels te scherpzinnig en innerlijk te oprecht om niet te merken waar de dictatuur van Lenin heen wilde. In de zomer van 1918 schreef zij in de ge-

Rosa Luxemburg (A.)

Een van de zware bevingen van Rosa Luxemburg was Karl Liebknecht, hun medelider.